

Sommaire

1.

Ouverture de la séance publique

- M. Fernand Etgen, Président
2.

Ordre du jour

- M. Fernand Etgen, Président
3.

7878 - Projet de loi concernant le budget des recettes et des dépenses de l’État pour l’exercice 2022 [...]

et

7879 - Projet de loi relatif à la programmation financière pluriannuelle pour la période 2021-2025 (suite)

- Exposé : M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances (interventions de M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre)
4.

7878 - Projet de loi concernant le budget des recettes et des dépenses de l’État pour l’exercice 2022 [...]

et

7879 - Projet de loi relative à la programmation financière pluriannuelle pour la période 2021-2025 (suite)

- Discussion générale : M. Gilles Roth (interventions de M. Gilles Baum, M. Claude Haagen et M. Laurent Mosar) - M. Gilles Baum

Au banc du Gouvernement se trouvent : M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d’État ; M. François Bausch et M. Dan Kersch, Vice-Premiers Ministres ; M. Jean Asselborn, M. Romain Schneider, M. Pierre Gramegna, M. Claude Meisch, Mme Corinne Cahen, M. Marc Hansen, Mme Paulette Lenert, Mme Sam Tanson, Mme Taina Bofferding, M. Lex Delles et M. Franz Fayot, Ministres.

(La séance publique est ouverte à 09.01 heures.)

1. Ouverture de la séance publique

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Ech maachen d’Sitzung op. Huet d’Regierung eng Kommunika-tioun ze maachen?

■ **M. Xavier Bettel**, *Premier Ministre, Ministre d’État*.- Den Här Finanzminister, Här President.

(Hilarité)

2. Ordre du jour

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- D’Presidentekonfe-renz, déi de Moien zesummekomm ass, propo-séiert, d’Sitzung vu muer de Moien um 8.00 Auer amplaz um 9.00 Auer unzefänken. Et gött och propo-séiert, datt d’Covidgesetz, de Projet de loi 7924, souwéi d’Motioun vun der Madamm Hansen iwwert d’Covidmesuren an de Spideeler, déi gëschter deponéiert gouf, en Donneschdeg de Mëtten als éischt Punkten op den Ordre du jour solle gesat ginn. D’Covidgesetz gött mat engem Modell 1 dis-kutéiert.

Ass d’Chamber mat dësem ofgeännerten Ordre du jour averstanen?

(Assentiment)

Dann ass et esou decidéiert.

Den Här Premierminister freet d’Wuert.

■ **M. Xavier Bettel**, *Premier Ministre, Ministre d’État*.- Ech wëll mech just fir muer entschëllegen, wann d’Covidgesetz hei gestëmmt gött. Ech sinn zu Bréissel, ech hu Conseil européen. Ech wollt der Chamber dat just schonn au préalable matdeelen.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Premierminister. Da sidd Der selbstverständlech entschëllegt.

3. 7878 - Projet de loi concernant le budget des recettes et des dépenses de l’État pour l’exercice 2022 [...]

7879 - Projet de loi relatif à la programma-tion financière pluriannuelle pour la pé-riode 2021-2025 (suite)

Mir héieren de Moien den Exposé vum Här Finanz-minister Pierre Gramegna iwwert de Staatsbudget fir d’Joer 2022 an iwwert d’Programmation finan-cière pluriannuelle. Den Här Finanzminister Pierre Gramegna huet d’Wuert.

Exposé

■ **M. Pierre Gramegna**, *Ministre des Finances*.- Här President, Här Premierminister, léif Regierungs-kolleege, Dir Dammen an Dir Hären Deputéiert, viru genau zwee Méint stoung ech hei virun lech, fir lech de Budget vum Joer 2022 ze presentéieren an lech d’Perspective-budgetairé virzestellen. Dee-mools hat ech d’Bild vum bloen Himmel gebraucht, Dir kënnt lech vläicht erënneren, e bloen Himmel, wou déi däischter Wolleken ëmmer méi wäit ewech ginn. Eh bien, dat Bild, wat ech lech virun zwee Méint gemaach hat, dat huet sech an der Tëschen-zäit nach verbessert.

Dat soen ech net eleng. Dat huet och d’Europäesch Kommissioun gesot. An deem Avis, deem d’Euro-päesch Kommissioun de 24. November iwwer Lët-zebuerg geschriwwen huet, seet d’Kommissioun: « La Commission prévoit un déficit public légè-re-

ment moindre en 2021 » - wéi dat, wat mir virgesinn hunn -, « et un petit excédent de 0,2 % du PIB en 2022. » D’Kommissioun gesäit also fir de Gesamt-budget am Joer 2022 schonn eng schwaarz Null. Mee nach méi interessant: D’Kommissioun seet vir-aus, dass mer den Objectif de moyen terme, dat heescht eis Ziler vum Stabilitéits- a Wuesstums-pakt, dass mer dat Zil schonn dëst Joer, 2021, er-reeche géifen. Ech hat lech a menger Ried virun zwee Méint gesot, dass mer dat d’nächst Joer war-scheinlech géifen erreechen.

Ech muss och soen, an der Tëschenzäit, an deenen zwee Méint, sinn d’Recettë beim Staat och nach weider gutt gelaf. Ech hunn an der Commission des finances et du budget d’Zuele bis Oktober virge-stallt. An der Tëschenzäit hu mir schonn déi éischt Zuele fir de Mount November. An do bestätegt sech dës Tendenz.

Vu dass dat hei meng lescht Budgetsried ass, ass den Opbau e bëssen anescht wéi soss. Ech wäert natierlech e gewëssene Réckbléck maachen op dat, wat déi lescht aacht Jore geschitt ass, a wäert an deem éischten Deel déi fënnef Weeër zeechnen, déi dës aacht Joer charakteriséiert hunn. Dee fënnefte Wee ass natierlech de Wee an d’Zukunft. Ech kom-men dann duerno op d’Zuelen ze schwätzen, awer méi kuertz wéi soss, well ech hu se jo schonn am Oktober presentéiert, mee wäert natierlech e bës-sen op d’Amendementer vum Budget agoen, déi jo dann nei sinn, a wäert als drëtte Punkt d’Avisé vun deene verschiddenen Institutiounen ënnert d’Lupp huelen.

Ech géif awer gäre fir d’éischt am Ufank dem hono-rabelen Deputéierten Dan Biancalana Merci soe fir säi schréftlechen a mëndleche Rapport. Hien huet zwee Haaptdeeler a sengem Rapport gehat; en éischten, wou en iwwert d’Erausfuederunge vum Land a vun eiser Wirtschaft geschwat huet, wat fir eng Erausfuederungen op eis duerkommen. A mengen Aen huet en do richtegerweis vun engem Risk vun enger dauerhafter Inflat-ioun geschwat, eng Inflat-ioun, déi och bedéngt ass duerch e Wuesstum, deen am Joer 2021 an der ganzer Welt ganz grouss ass, awer och mat sech bréngt, dass mer Liwwerketteproblemer weltwäit hunn.

En huet richtegerweis ënnerstrach, dass mer haut op 5,4 % sinn, wat de Chômage ubelaangt - dat ass ongeféier déi selwecht Zuel wéi virun der Pande-mie -, a sech doriwwer gefreet. Do kënne mer eis all driiwwer freeën! An en huet och ënnerstrach, an dat ass e wichtege Punkt, dee mer nach wäerten op anere Plaze belichten, dass zu Lëtzebuerg d’On-gläichheeten am Revenu am Joer 2020 an, souwäit dat méiglech ass, schonn ze wëssen, fir 2021, dass dës Ongläichheeten am Revenu zu Lëtzebuerg an der Pandemie net eropgaange si wéi a ville Länner, mee erofgaange sinn. An de Koeffizient Gini huet sech do vun 0,32 op 0,31 verbessert.

A sengem zweeten Deel huet de Rapporteur iwwer Sécherheet an Onsécherheet am Kontext vun der Pandemie geschwat, mee awer och am Kontext vun deem, wat an de leschten zwou Woche geschitt ass. An ech mengen, fir dat erëmzespigelen, wat vi-run zwou Wochen hei an der Chamber vum Premier-minister a vun lech alleguerte gesot ginn ass, muss mer alles maachen, fir dass d’Sécherheet an dësem Land garantéiert bleift. Mir kënnen net ak-zeptéieren, dass ons Monumenter beschmotzt ginn, dass op dem Espace public randaléiert gött an dass d’Bierger bedrot ginn! An enger Demokratie, wou Meenungsfräiheet göllt a protégéiert gött, grad an esou enger Demokratie ass keng Plaz fir Gewalt!

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna**, *Ministre des Finances*.- Mir müssen alles maachen, fir de Rechtsstaat ze be-halen an d’Stabilitéit vun eisen Institutiounen ze sé-cheren. Alles dat hutt Dir, Här Rapporteur, an Ärem Rapport gesot. An ech wéilt lech dofir a fir all déi Virschléi, déi Der maacht, felicitéieren.

Ech kommen dann elo op d’Presentatioun vu men-gem éischten Deel mat deene fënnef Weeër, déi ech wéilt zeechnen.

Fir d’éischt de Wee, deen natierlech fir e Finanz-minister am wichtigsten ass: dee vu gesonde Staatsfinanzen.

Wéi ech am Dezember 2013 Finanzminister gi sinn, war d’Nohaltegkeet vun eise Staatsfinanzen net méi geséchert. D’Europäesch Kommissioun huet eis am November vun deem Joer eng Zensur ginn, déi gesot huet, dass mer, wann näischt géif ënner-holl ginn, d’Reegele vum Stabilitéitspakt net méi géifen anhalen. An ech mengen, dat ass wichtig, dass een dat nach eng Kéier ënnersträicht.

An haut, wéi sti mer haut do? Mee mir hunn eis en fait 2013 en Zil gi gehat, dass mer en fait net nëm-men d’Stabilitéitsreegele vun Europa wéilten anha-len. Mir hunn eis souguer eng additionell, méi streng Reegel ginn, dass eis Staatsschold ëmmer sollt ënner 30 % bleiwen, an natierlech, dass mer d’Reegelen anhalen.

A wéi ech lech virdru gesot hunn, huet d’Kommis-sioun ausgerechent, dass mir déi Reegele vum Sta-bilitéits- a Wuesstumspakt schonn 2021 wäerten anhalen. An dobäi wësst Der, dass eng Clause échappatoire de Moment göllt, dass an de Joren 2020, 2021 an 2022 jo d’Reegelen ausser Kraaft sinn, mee mir hu se da schonn 2021 erëm ageha-len. 2020 hu mir se natierlech wéinst der Pandemie net anhale kënnen.

An Dir gesitt, well ech konnt natierlech meng grouss Frëndschaft fir Grafiken hei net entbieren, och an dëser Ried e puer Grafiken. Dir gesitt op der Grafik Nummer 1, déi elo ageblennt gött, dass mir 2021 dat eenzegt Land an der Eurozon sinn, wat dee Stabilitéitspakt wäert anhalen.

Mir haten also e Risk, dass eis Staatsfinanzen 2013/2014 géifen aus dem Rudder kommen, a mir hunn dat ënnerbonnen, andeem mer 2014 ganz séier Mesuré geholl hunn. Dat waren e bësse Me-sure-d’urgencen. An dunn 2015, wéi Der lech all kënnt erënneren, hu mer den Zukunftspak ge-schnouert mat ronn 260 Mesuren, déi net all po-pulär waren. Ech froe mech, ob iwwerhaupt eng po-pulär war. Mee mir ware jo net do, fir populär ze ginn. Mir waren do, fir Problemer ze léisen. An dat hu mer du gemaach.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna**, *Ministre des Finances*.- Ech erënneren drun, dass mer net nëmmen dat ge-maach hunn, well mer eng schwierieg Situatioun ha-ten. Mir haten och nach en Damoklesschwäert iw-ert dem Kapp, an dat war, dass mer d’TVA électro-nique géife verléieren. Déi TVA électronique huet an engem Joer wéi 2015 ronn 1 Milliard Euro ausge-maach. Dat heescht, mir waren op engem schlechte Wee a mir hunn 1 Milliard net riskéiert ze verléieren - mir hu se verluer! A mir wousste säit 2006, dass mer déi Sue géife verléieren. Et war also wierklech batter néideg fir ze handelen.

Ech wëll ënnersträichen, dass dunn iwwert d’Jore mam Zukunftspak an all deenen anere Mesuren, déi mer geholl hunn, eis Wirtschafts-lag sech verbes-sert huet. Ech krut oft, an ech wäert et och a menge Konklusiounen nach eng Kéier rappelléieren, gesot, dass d’Previsioun e fir d’Croissance, fir d’Recetten - ech krut et ëmmer gesot, haapt-sächlech vun der Opposition natierlech, an dat ass och dat Nor-maalst vun der Welt, dass se dat ëmmer soen -, dass déi ze vill optimistes-ch wären an dass de Solde, dee virgesi wier, ze vill schéigemoolt wär.

Iwwer all déi Joren hutt Der gesinn, dass ech, an d’Regierung natierlech, eng Budgets-politik gefouert hunn, déi virsiichteg war an de Previsiounen a vir-siichteg war an de Recetten, an doduerch d’Endre-sultat ëmmer besser war wéi ufangs gemengt. Léiwer et geet an déi Richtung wéi an déi ëmge-kéiert Richtung!

2018 hate mer en Iwwerschoss an eise Konten. 2019 ware mer am Equilibier. Dat war natierlech eng exzellent Ausgangspositioun fir d’Zukunft an natier-lech och eng exzellent Ausgangspositioun, wéi d’Pandemie komm ass, déi natierlech kee konnt vir-ausgesinn.

Den zweete Wee, deen ech wëll hei molen, andeem ech zrëckkucken, ass natierlech de Wee a Richtung Transparenz - Transparenz a Steiersaachen. De Standuert Lëtzebuerg war 2013 net gutt opgestallt. Mir kruten 2013, dat heescht no de Wale vum Okto-ber 2013, am November vum Forum mondial eng Datz, wéi een dat op gutt Lëtzeburgergesch seet. Op Englesch heescht dat „non-compliant“. Dat war e Chantier, dee war fir all Mënsch, mengen ech, oner-waart, well mer den Échange d’informations sur de-mande net no de Reegele gemaach hunn.

Et muss een och haut am Réckbléck soen: Mir ha-ten do Praktiken, Här President, déi net méi ze ver-triede waren an déi dem Image vun eisem Land

weltwäit geschuet hunn. Mir hunn zwee Joer ge-braucht, fir kënne vun där Schwaarzer Lëscht do erofzekommen. An ech wëll do ënnersträichen: Et huet zwee Joer gedauert, net well mir net séier ge-handelt hunn, well wann ee bis op der Schwaarzer Lëscht ass, muss een emol d’Reegelen alleguerten änneren, déi ee muss änneren. An dann dauert et nach ee Joer, bis d’OECD dat wouerhëlt an een erof-hëlt. Dat heescht, mir sinn an enger Rekordzäit par rapport zu all anerem Land erofkomm, mee mir wa-ren zwee Joer op där Schwaarzer Lëscht.

Wann ech lech ee Message ka loosse fir d’Zukunft: Mir müssen alles maachen, fir ni méi op eng Schwaarz Lëscht ze kommen!

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna**, *Ministre des Finances*.- Mir hunn dunn, an dat hu mer natierlech als Regierung decidéiert, am Mäerz 2014 decidéiert, an de Premierminister huet dat am Conseil européen an-noncéiert, dass mir eis géifen der Direktiv iwwer Échanges d’informations, der Direktiv iwwert d’Be-steuerung vun der Epargne net méi géifen opposéie-ren. An dat war emol eng gutt Saach.

Ech hunn zu Berlin am Oktober 2014 gréng Luucht ginn, dass Lëtzebuerg deen Echange vun Informa-tioun e géif weltwäit maache mat deene Länner, déi déi Konventioun géifen ënnerschreiwen. Dat war am Oktober 2014. An ech mengen, et ass nach wichteg, sech ze erënneren, firwat dat wichteg war. Firwat? Well ee Mount duerno ass de LuxLeaks komm. A gottseidank hate mer schonn déi éischt Schrëtt ënnerholl. Dat huet eisem Wëllen an eiser Determinatioun, fir dann nom LuxLeaks aner Poli-ticken ze maachen, Kredibilitéit ginn, déi mer soss warscheinlech net gehat hätten.

Mir hunn dunn an der Fiskalitéit iwwer all déi Jore proaktiv matgeschafft. Mir hunn d’Reegele vu BEPS ëmgesat zesummen an Europa. Mir hunn och nom LuxLeaks a manner wéi engem Joer ënner Lëtze-burger Presidence am ECOFIN den Échange auto-matique vu Rulinge kënne verhandelen an eis do-mat och um europäesche Plang eng nei Kredibilitéit ginn.

Haut kënnt eng additionell Transformatioun vun der Steierlandschaft mat deem Accord, deen d’OECD an de G20 geholl huet, fir d’Besteuerung vun de groussen Entreprisé méi gerecht ze maachen a fir en Taux effectif minimum vu 15 % weltwäit anze-féieren. Lëtzebuerg ënnerstëzt déi Initiativ an déi wäert och am Laf vum nächste Joer op europäe-scher Basis ëmgesat ginn.

Duerch déi Efforten ass eis Attraktivitéit natierlech e bëssen a Fro gestallt ginn, op där enger Säit wéinst natierlech deene Lacunnen, déi mer haten. A Verschiddener hunn - muss ech lech och ganz kloer soen - gesot, dat wär e Feeler, fir do déi Change-menter ze maachen.

Haut, mengen ech, si mer eis all eens, dass et gutt war, dass mer 2014 an 2015 déi Changementer ge-maach hunn. En fait sti mer haut besser do als Fi-nanzplaz wéi gëschter. An dat soen ech net ..., ech mengen, mir haten elo eng Experienz mam Brexit, wou mer en Test grandeur nature gesinn hunn, wéi attraktiv Lëtzebuerg ass als Finanzplaz. Mir hu méi wéi 90 Acteure gehat, déi sech hei entweeder ver-stärkt hunn oder nei niddergeloos hunn.

An dofir kann ech lech soen: Eis Finanzplaz steet haut besser do wéi virun aacht Joer. Si ass ge-stärkt a si huet gutt Perspektiven, och well mer vill Efforte gemaach hunn am Domän FinTech.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna**, *Ministre des Finances*.- Den drëtten Aspect, deen ech wëll belichten, ass deen: de Wee an d’Steiergerechtegkeet a fir méi Kaf-kraaft.

2017 hu mer eng Steierreform ëmgesat, déi 2016 hei gestëmmt gi war, där hiert Zil et war, déi niddreg Gehälter an d’Mëttschicht ze entlaaschten, ouni den Triple-A a Fro ze stellen an ouni eis Staats-finanzen ze schwächen. Haut wësse mer, dass dat gelungen ass. Dës Steierreform hat och e sozial ge-rechte Fuedem, dee sech am beschten erëmfënnt an dem Aspect vun der Schafung vun engem sozial gerechte Steierkredit. Mir hunn dee Steierkredit sozial gerecht gemaach zum engen an hunn e ver-duebelt vun 300 op 600 Euro a fir d’Monoparentalle verduebelt vu 750 op 1.500 Euro.

Doduerch, dass mer dat gemaach hunn, hu mer na-tierlech all deenen, déi méi schwaach opgestallt sinn, gehollef, an nëmnen deene gehollef, well dee Steierkreditt ass verluer gaange fir déi, déi iwwer e gewëssene Revenu sinn. Mee an der Steierreform hunn déi allermeescht Leit eppes bäikritt, well mer och d’Steiertabell an Tranchen an d’Längt gezunn hunn, soudass ënnert dem Stréch jiddereen erlich-tert ginn ass, mee natierlech déi schwaach Reve-nuen am meeschten. An doduerch, dass mer dat Instrument vum Steierkreditt haten an elo hunn, ass et méiglech, Steierreformen ze maachen, déi effi-kass sinn a manner deier kaschten.

De Käschtepunkt vun där Steierreform war och ëm-mer Diskussiounsstoff. E war ageschat gi vun der Steierverwaltung, kann ech mech erënneren, zwë-

schent 300 an 350 Milliounen. Schlussendlech am Réckbléck huet se der 425 kascht a si kascht der haut, well dat geet jo alles ëmmer weider, 570. Dir gesitt, den Ordre de grandeur war verstänneg.

Mir sinn awer net do stoe bliwwen. Mir hunn och fir d'Entreprises eppes gemaach. Do ass den Taux vun 21 % op 19 % an dunn op 18 % erofgaangen. Dir wësst, dass e spéider och nach op 17 % erofgaangen ass.

Ech erënneren och drun, fir nach ëmmer bei de Steieren ze bleiwen, dass mer 2019 de Mindestloun ëm netto 100 Euro an d'Luucht gesat hunn, an dat hu mer och gemaach, andeem mer e spezielle Steierkredit fir de Mindestloun gemaach hunn. Dir gesitt hei erëm: Dat Instrument huet eis do geholf.

Mir hunn och d'lescht Joer, an dat gött ze vill oft vergiess, 22 Mesuré geholl am Domän vun der Fiskalitéit. Ech zielen do zum Beispill op: Fonds d'investissement spécialisés. Ech ginn net op all déi aner Saachen an, dat wär ze laang. Ech wëll och ënnersträichen, dass mer d'CO₂-Steier agefouert hunn an en parallèle de Steierkredit vu 600 op 696 Euro eropgeschrauft hunn. An dat ass déi beschte Manéier, fannen ech, fir d'CO₂-Steier ofzefiedere bei deene Leit, déi et brauchen, bei de kleng Reve-nuen.

D'OECD-Chefekonoministin Laurence Boone huet mech, huet eis, Lëtzebuerg, gelueft, dass mer esou en Instrument hunn. Si huet sech souguer interesséiert erkläert fir ze wëssen, wéi dat bei eis funktionéiert. Well si seet, dat ass en ideaalt Instrument fir en parallèle vun enger Erhéijung vun den CO₂-Steieren ze hunn.

Dës Steiererliichterungen - an ech ginn elo net op d'Zifferen an, op d'Zuelen an - hunn natierlech d'Kafkraaft vun de Leit erhéicht, mee d'Steiere kënnen net alles! Steieren ass een Deel, wéi ee kann hëllefen, mee et muss ee sozial Mesuren huelen, déi vum Budget erauskommen. An dat hu mer natierlech och gemaach.

An ech wëll och do erëm e kleng Réckbléck maachen, well mer och an der Tripartite e bëssen d'Gefill haten, Här Premierminister, wéi wa Verschidder eis wéilte gleewen doen - dat wäerte se awer net fäerdegbréngen -, dass mer näischt gemaach hunn. An dofir soen ech lech elo schonn: Et gött eng laang Lëscht. Et ass e bëssen eng „liste à la Prévert“, déi ech hei maachen, mee ech muss dat onbedéngt haut hei maachen, an dat ass net, fir „politique politicienne“ ze maachen, well dorëms geet et jo net. Et geet hei drëms, ze soen, wat faktuell geschitt ass!

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Also mir hunn - an ech sinn hei vläicht net ëmmer ganz prezis mat de Joren, mee et geet ëm d'Mesuren - Saachleeschtinge gemaach a mir hunn natierlech pecuniaire Leeschtunge gemaach. Mir hu gratis Schoulbicher agefouert - 300 Euro mécht dat d'Joer fir ee Kand -, gratis Betreierung an der Crèche. Dat ass fir eng Famill, déi Kanner huet, pro Kand eng Erliichterung vu 5.500 Euro d'Joer. Mir hunn de gratis ëffentlechen Transport agefouert als éischt Land an nach eenzegt Land op der Welt den 1. Mäerz 2020.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Dat ass fir e Menage en Erspurnis vu 500 Euro. Mir hunn den 1. Januar vun dësem Joer de Mindestloun ëm 2,8 % an d'Luucht gesat wéinst de Reegelen, déi et zu Lëtzebuerg gött. Do si mer eis eens. Mir hunn do net innovéiert. Dat ass eppes, wat mir an eiser Pratique hunn! Mee ech soen lech: Ech kenne keen anert Land op der Welt, dat dat huet!

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Mir hunn och de REVIS 2,8 % an d'Luucht gesat. Mir hunn d'Indextranchen natierlech applizéiert, well d'Gesetz dat virgesäit.

Allkéiers, wann iwwer Inflatoun geschwat gött am ECOFIN, da kuckt d'Christine Lagarde a seet: „Dat ass e richtege Problem!“ Et gött nach just zwee Länner op der Welt, déi eng och automatesch Indexatioun hunn. Dat ass d'Belsch a Lëtzebuerg. An dann ass déi vun der Belsch net esou generéis wéi eis.

An natierlech hu mer dat gemaach. Dat ass gutt fir de soziale Fridden. Ech wëll domat hei net soen, dass dat net gutt ass. Ech wëll awer just ënnersträichen, dass dat dote stattfënn!

An déi lescht Augmentatioun vun Mindestloun, déi ass vill méi fréi komm wéi virgesinn. D'Hallschent vun der Erhéijung vun de Präisser, déi stattfonnt huet an déi den Index méi fréi declenchéiert huet, ass wéinst den Energiepräisser.

An all deenen anere Länner gött dat net kompenséiert oder et gött en eemolegen Honnert- oder Zweehonnert-Euro-Scheck gemaach, well d'Präisser héich sinn, an da geschitt näischt méi. Zu Lëtzebuerg gött eppes Nohalteses gemaach. Dat gött

permanent agefouert, déi Augmentatioun do. A wann an engem Joer, soen ech lech - wat ech eis wënschen -, d'Energiepräisser e bësse méi niddreg sinn, da schrauwe mir jo de Mindestloun net erof. Et sei denn, ech hätt d'Reegele falsch verstanen.

(*Hilarité*)

Nëmme fir et am Ordre de grandeur ze soen, ass de Mindestloun säit 2018, ob qualifié oder non qualifié, 10 % erofgaangen. Fir 2022 hu mer d'Allocation de vie chère ...

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.** - En ass eropgaangen!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Hunn ech „erof“ gesot? A nee!

(*Hilarité*)

Eropgaang! Tjo, dat wier elo ganz schlëmm gewiescht. Merci, dass Der gutt opgepasst hutt. Merci, Dan Kersch!

(*Hilarité*)

Wann et ëm de Mindestloun geet, dann ass den Dan Kersch ëmmer do!

(*Hilarité*)

Am Joer 2022 geet d'Allocation de vie chère elo ëm 200 Euro erop. Dat ass en Amendement budgétaire: 200 Euro erop. A mir haten d'Allocation de vie chère 2020 exceptionnellement wéinst der Pandemie verduebelt an dëst Joer 10 % eropgesat.

Wann een dat alles herno zesummenzielt, da gött dat ganz grouss Zuelen. Wann een elo d'Erhéijung vun der Allocation de vie chère hält, d'Indexéierung an dann och d'Kannergeld, vun deem ech nach net geschwat hunn, an d'Luucht setzt, da kënn ee bei engem Elengerzéiende säit 2019 - dat ass net laang hier -, säit zwee Joer, op eng Erhéijung vu méi wéi 1.000 Euro pro Joer. Dat ass säit 2019, do hunn ech déi gratis Schoulbicher an d'gratis Kannerbetreierung elo net dran. An engem Stot mat zwee Erwuessene mat engem onqualifizéierte Mindestloun ass déi Augmentatioun 2.300 Euro.

Wann ech elo nach beim Joer 2022 bleiwen, soen ech lech, dass mer jo och natierlech de gratis ëffentlechen Transport, mee och all déi Mesuré fir d'Elektromobilitéit bäibehalen, ob dat 8.000 Euro sinn, fir en Auto ze kafen, 600 Euro beim Kaf vun engem elektresche Vëlo oder 1.650 fir d'Ennerstëtzung vun elektresche Borne, wat méi eng nei Measure ass. Alles dat hu mer gemaach. A wa mer all déi Mesuren zesummenzielen, dann huet dat de Staat säit 2016 eng Milliard Euro kascht.

Ech wëll ganz kloer als Finanzminister soen: Ech bereien déi net! Et ass gutt, dass mer dat gemaach hunn. Mee dat muss awer unerkannt ginn.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Dir kritt elo erëm - ech ginn awer séier driwwer ewech, well et si vill Informatiounen - dräi Grafiken, déi alles dat resuméieren, wat ech elo gesot hunn, wat säit 2017 geschitt ass.

Op der Grafik Nummer 3 gesitt Der, dass fir e Ménage monoparental, deen de Salaire social minimum non qualifié huet an ee Kand huet, all déi Mesuren, déi ech opgezielt hunn, ongeféier 10.000 Euro pro Joer ausmaachen.

Bei engem Menage mat zwee Kanner, déi e Revenu de base brut vu 5.000 Euro hunn, maachen déi Erliichterungen oder déi Mesuré 16.000 Euro d'Joer aus. A bei engem Menage célibataire, deen och de Mindestloun huet, bréngen dës Mesuren alleguerte 4.000 Euro Kafkraaft méi eran.

Dat si ganz héich Zuelen, déi grad an enger Period vun der Pandemie natierlech extreem wëllkomm sinn. Mee ech wëll awer ënnersträichen: Dir wësst jo, dass mer d'lescht Joer méi wéi 3 Milliarden Defizit an der Administration centrale haten. Et ass jo net, dass mer do am Geld geschwommen sinn. An et ass jo och net, wéi wa mer haut net, obwohl ech lech soen, dass mer hei déi beschten Zuele vun Europa hunn, nach ëmmer och en Defizit an der Administration centrale hätte vun iwwer enger Milliard fir dëst Joer an d'nächst Joer. Mir sinn nach ëmmer an enger schwiereger Zäit, mee mir gesinn d'Enn vum Tunnel.

An dann déi lescht Grafik 5: Pouvoir d'achat. Déi huet och de Minister Franz Fayot, de Wirtschaftsminister, an der Tripartite gewisen.

De Resümmee vun all deene Mesuré gesitt Der natierlech op där Grafik, op där Der gesitt, dass grad an deenen zwee, dräi leschte Joren de Pouvoir d'achat réel, dat heescht inflatiounsberengegt, zu Lëtzebuerg an d'Luucht gaangen ass.

Ech kommen dann elo zu mengem véierte Wee: de Wee aus der Pandemie eraus.

Och dat, an ech mengen, dat wäert kee mer iwwelhuelen, ass net eng Selbstverständlechkeet, dass een an enger Minutt driwwer ewechgeet, wéi wann näischt geschitt wier. Mir hunn hei Milliarde mobiliséiert, well et och guer net anescht gaangen ass. Mee mir hunn awer vill gemaach a mir hu war-

scheinlech och hei vill méi gemaach wéi all anert Land, mat deem mer eis normalerweis vergläichen.

Firwat hu mer et gemaach? Als Éischt natierlech, fir d'Gesondheet vun eise Bierger ze garantéieren, zweetens, fir d'Ekonomie ze stabiliséieren, drëtens, fir d'Aarbechtsplazen ze schützen, a véiertens natierlech, fir d'Kafkraaft vun de Leit ze erhalen.

Déi véier Punkte fanne mer dann och erëm. Ech fänken un natierlech mat de Moyenen, déi mer eis ginn hu fir de Gesondheetssystem. Mir hunn dat néidegt Material ugeschaaft. Mir hunn déi néideg additiounell Infrastrukturen en place gesat. Ech zitéieren: eng Cellule logistique. Ech zitéieren: Maske kafen, vum Staat gratis ausgedeelt wéi menges Wëssens a bal kengem Land op der Welt. D'Masken eleng hu mer eis 13,7 Milliounen kaschte gelooss. Mir hunn eng Réserve sanitaire opgestallt mat 1.500 Leit. Mir hunn de Large-Scale-Testing gemaach virun all anere Land op der Welt. Do ware mer Pionéier. Do hu mer och e Risk geholl. Mee dat huet eis erlaabt, d'Infektiounswellen ze briechen. An et huet eis erlaabt, eng Confinementspolitik ze maachen zu Lëtzebuerg, déi vill manner streng war wéi an all deenen anere Länner. Dat war e gudden Investissement!

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - D'Regierung huet, global gekuckt, säit dem Ufank vun der Pandemie, also fir dës Gesondheitsmesuren, 390 Milliounen Euro mobiliséiert. Mir hunn och esou vill Impfstoff kaf, wéi mer es konnte fannen - bis elo 1,27 Milliounen Dosissen. Ech weess, de Premierminister lauschtert do ganz gutt no, well hien ass do deen, deen dat am akribeschste kuckt a sech immens asetzt, an ech felicitéieren him dofir, fir dass mer, wou et och ëmmer méiglech ass, Impfdosisse kréien, fir e Käschtapunkt vu ronn 13 Milliounen bis haut.

Mir hunn natierlech och Hëllef gemaach, fir ze evitéieren, dass eng Rëtsch Firmae Faillite géife maachen. Mir hunn dat net eleng zu Lëtzebuerg gemaach. Vill Länner hunn dat gemaach. Déi wichtegst Mesure do ass natierlech de Chômage partiel. Deen ass 2020 opgemaach gi fir praktesch all d'Secteur vum der Ekonomie, wat virdrun iwwerhaapt net méiglech war an iwwerhaapt net virgesi war.

A mir hunn och decidéiert, dass de Remboursement vun 80 % vum Salaire, deen d'Reegel ass, beim Salaire minimum soll 100 % ginn. Also een, deen de Mindestloun huet an am Chômage partiel ass, verléiert näischt. Dat war eng nei Reegel an déi hu mer agefouert. Beim Coût vum Chômage partiel hu mer eng Bruttozuel an eng Nettozuel, well mer eppes agefouert hunn, wat ganz selten ass beim Staat. Mee wéinst der Urgence vun der Kris hu mer souguer de Chômage partiel par anticipation, also en avance, ausbezuelt. An do waren der natierlech, déi hunn dann ze vill kritt. Déi hunn dat misse rembour-séieren.

Den Dan Kersch sot mer virun e puer Deeg, dass awer déi Remboursementer op ganz, ganz héijem Niveau elo sinn, iwwer 94, 95 %.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.** - 98 %.

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - 98 % si rembour-séiert! Et ass och gutt ze wëssen, dass zu Lëtzebuerg d'Entreprises éierlech sinn, wann 98 % rembour-séiert gi sinn. Bon, et gött ëmmer e puer schwaarz Schof. Mir sinn nach net op 100. Mee verschidderer vun deenen Entreprisë si jo warscheinlech och faillite gaangen. Mee soit, mir hunn also do eng Bruttozuel. An ech kann lech soen, fir elo net ze vill Zuelen hin- an hierzeschéissen, dass de Chômage partiel netto säit dem Ufank vun der Kris 810 Milliounen op déi zwee Joer bis haut kascht huet.

Mir hunn awer och geziilt Aidë fir d'Entreprisë gemaach. Och hei dann d'Montanten: d'Direktaiden - dat waren déi, déi an den éischte Méint ausbezuelt gi sinn - fir 105 Milliounen, de Fonds de relance et de solidarité, iwwert déi zwee Joer gekuckt, fir ronn 260 Milliounen an d'Avance-remboursabelen iwwert déi zwee Joer fir ronn 175 Milliounen.

Ech erënneren nach un d'Moratoiren, déi relativ séier ëmgusat gi sinn, bei deenen d'Banken hiren Deel, hir Roll och gespillt hunn. Hinnen och dofir merci. Si waren an dëser Kris en Deel vun der Léisung an net wéi 2008 en Deel vum Problem.

Déi Mesuren alleguerte si ganz wäertvoll an hunn natierlech eiser Ekonomie geholfel.

Ech wëll awer hei och nach e Message maachen, dee mer ganz wichteg schéngt: D'Impfen hëlleft natierlech der Gesondheet vun de Leit, mee d'Impfen hëlleft immens der Ekonomie! Wa mer net genuch impfen, da kréie mir e risegen ekonomesche Schued, net nëmme mir, mee all déi Länner, wou dat net geschitt. An ech brauch lech jo net ze molen, wat fir eng Defiziter mer d'lescht Joren haten. Wann een erëm misst an e Lockdown goen ... Wat mer méi impfen, wat d'Leit sech méi impfe loosse, wat de Risk vun engem Lockdown an d'Ferne geréit an dësen iwwerhaapt net méi néideg ass.

Op enger perséinlecher Nout, ech huelen déi ganz op mech, wéll ech lech soen: Ech versti Leit, déi aus enger grousser Rëtsch vu Grënn soen: „Ech wëll mech net impfe loosse, well ech hunn eng aner Meenung.“ Dat respektéieren ech. Mee wat ech net verstinn, ass, dass ee sech ka moies an de Spigel kucken a sech soen: „Doduerch, dass ech dat maachen, sinn ech méi ustiechend. Ech kann een ustiechen, dee muer schlëmm krank gött oder muer stierft.“ Wéi een dat ka moies am Spigel maachen, verstinn ech net!

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Wann ech dann elo alleguerten déi Mesuren zesummenzielen, fir d'Aarbechtsplazen ze retten, fir d'Entreprises ze ënnerstëtzen an natierlech alles, wat ech virdrun iwwert d'Gesondheet gesot hunn, da komme mer zu Lëtzebuerg op e Käschtapunkt, iwwer zwee Joer gekuckt, vu bis elo 2,3 Milliarden Euro. Dat ass proportionell dat meescht vu ganz Europa, warscheinlech vun der ganzer Welt. An dat war och doduerch méiglech, dass mer eng gutt a gesond Ausgangspositioun virun der Pandemie hatten.

Mir sinn awer och eent vun de Länner, dat am séiersten aus der Kris erauskomm ass. Dir wësst, dass mer d'lescht Joer nëmme minus 1,8 % Chute vum PIB haten, woubäi d'Moyenne vun Europa bei 6,5 louch. A mir hu schonn am Ufank vun 2021 besser Zifferen, besser Zuele geschriwwen, wat de Wuess-tum ubelaangt, wéi aner Länner.

Haut, fir 2021, gesäit de Statec souguer eng Croissance vu 7 % vir, am plaz 6, déi virgesi waren. Alles dat bestätegt, dass eis Ekonomie gesond ass. A loosse mer eis hei och näischt virmaachen: Den Travail huet eis ganz vill geholfel an all deenen Domänen, wou och Travail méiglech ass, well en an de Servicen natierlech méi ëmsetzbar ass wéi op anere Plazen. An dat ass natierlech och eiser Finanzplaz zeguttkomm.

Mir gesinn natierlech och d'Resultat vun där gudder Wirtschaft an de Recetten. Ech hat ganz am Ufank e Wuert driwwer gesot. Mir hunn elo, op haut gekuckt, op den 30. November, dat heescht, no eelef Méint, 103 % vun de Recetten erakrut par rapport zum Budget voté. Dat heescht, mir hunn an eelef Méint méi erakritt, wéi mer geduecht hätten, dass mer géifen am ganze Joer erakriien. An ech kann dofir schonn de Pronostic maachen, wa mer elo nach den Dezember derbäisetzen, dass mer um Enn vum Joer op d'mannst ronn 10 % méi Recettë wäerten hu wéi dat, wat virgesi war.

Dat ass natierlech eng gutt Nouvelle an dat erkläert och, firwat d'Kommissioun gesot huet, dass mer warscheinlech dëst Joer am Gesamtstaat an der Administration publique eng schwaarz Null schreiwen. Mee mir vergiessen awer net, dass mer an der Administration centrale, wat mer op Lëtzebuergesch „Zentralstaat“ nennen, fir dëst Joer an d'nächst Joer nach warscheinlech iwwer eng Milliard Defizit hunn.

De Kampf géint d'Pandemie ass leider net fäerdeg. Ech sinn och frou, dass d'Gesondheitsministesch haut hei ass, well mir hu ganz vill do gemaach a mir si leider nach net fäerdeg. Mir wäerten och déi néideg Moyene weider mobiliséieren, sou wéi eis all Experten an all internationaler Organisatiounen dat uroden an esou wéi mir dat souwisou zu Lëtzebuerg géife maachen.

Ech freeë mech och dofir, Här President, dass mer an der Tripartite e Méinden decidéiert hunn, déi Hëllefsmesurë vum Chômage partiel, vun den Aides de relance an den Aides pour coûts non couverts op jidde Fall bis an de Februar widerzeféieren, wat net virgesi war, well jo gehofft war, dass mer méi séier aus der Pandemie géifen erauskommen. An ech sinn och frou, dass mer dat decidéiert hunn.

Ech kommen dann op de leschte Wee, de fënneften: de Wee an d'Zukunft.

Do gött et vill Incertituden. Ech gi just Stéchwierder: héich Inflatoun, den neie Virus Omikron, geopolitesch Tensiounen, déi leider, fir déi, déi d'Aussepolitik verfolgegen, op ville Plaze vun eiser Äerdkugel ëmmer méi héich ginn. En fait, esou wéi den Héraclite et richtig gesot huet: „Dat eenzegt, dat stabel ass op der Welt, ass de Changement.“ An dofir brauch een dann an der Budgetspolitik, an der Finanzpolitik Disziplin a Visioun.

Dofir hu mir strukturell Reforme gemaach a qualitativ héich Investissementer. Ech mengen, dass déi qualitativ héich Investissementer dës Regierung an déi viregt wierklech auszeechnen.

2014 louchen eis Investissementer bei 3,4 % vum PIB. Si leien haut, siwe Joer duerno, bei 4,5 % vum PIB, also par rapport zum PIB. Ech huelen hei net d'absolutt Zuelen. An domat hunn ech dat, wat den amerikanesche President „Build Back Better“ genannt huet, e bëssen ëmgedeeft, well ech wëll net zrëckkucken. Ech nennen dat „Build Forward Better“.

(*Hilarité*)

Domadder séchere mer déi duebel Transitioun: déi gréng, klimabedéngt Transitioun an natierlech d'Di-

gitalisatioun vun eiser Wirtschaft. Ech géif, an dat ass och eng perséinlech Nott, derbäisetzen - ech hunn och der Kommissärin McGuinness dat dës Woch gesot, déi hei zu Besuch war an zoustänneg ass fir d'Services financiers -: Mir sollten an Europa ufänken, net méi vun duebeler Transitioun ze schwätzen, mee vun engem mageschen Dräieck. Deen een Dräieck ass déi gréng a Klimatransitioun, deen aneren, déi aner Säit vum Dräieck, ass d'digital Transitioun an déi drëtt ass soutenabel Finanz, gréng Finanz. Ouni eng responsabel a gréng Finanz-welt packe mer déi zwou Transitiounen net!

An et ass, mengen ech, falsch, ze mengen, dass einfach d'Finanz do ass, fir alles ze maachen. D'Finanz selwer muss sech transforméieren. Mir musen d'Portefeüllë vun den Investitiounsfonge méi gréng, méi nohalteg maachen. D'Banke selwer musen d'Prioritéiten do setzen, fir Saachen, déi net dem Klima hëllefen, Saachen, déi dem Planéit schueden, manner ze finanzéieren.

Dir héiert mech, ech soen net, „net méi“ ze finanzéieren, mee „manner“ ze finanzéieren a lues a lues op Null ze kommen. Mir mussen hei eng Transitioun organiséieren. An et ass d'Responsabilitéit vun de Banken, vun den Acteurs financiers, fir d'Transitioun ze maachen. Dat, wat d'Banken nach ëmmer als Geschäft gemaach hunn, ass de Court terme an de Long terme mateneen ze verbannen.

A Lëtzebuerg ass do gutt placéiert an Europa ass do Virreider an all deene Krittären, déi do musse gebraucht ginn. Et muss een natierlech evitéieren, Saache gréng unzesträichen, déi net gréng sinn, also de Greenwashing verhënnere. A mir mussen effektiv déi néideg Capitalen an Europa mobiliséieren.

Ech war d'lescht Woch fir d'lescht dann am Eurogroup am ECOFIN an hunn och dofir der Kommissioun an den État-membren e ganz einfache Message gelooss: Mir missten de Pacte de stabilité et de croissance ëmbenennen, well e Pakt, dee fir d'éischt op d'Stabilitéit kuckt, dat ass net e gudde Message. An e Pakt, deen op d'Wuert „croissance“ insistéiert, insistéiert a mengen Aen net genuch op d'Qualitéit vum Wuesstum. Dofir hunn ech hinne proposéiert, mol kucken an e puer Joerzénngen, ob ech gelauschtert gi sinn: ...

(Hilarité)

... „de Pakt fir den nohaltege Wuesstum a Finanzstabilitéit“. Mee mir mussen den Développement durable vir setzen!

Ech hunn och verteidegt, wat ech scho säit e puer Joer soen. Europa huet schwaach Investissementer gehat, public Investissementer a privater, an de leschten zwielef Joer. A mir mussen déi Lektione verhalen an elo no der Pandemie dee Feeler net nach eng kéier maachen.

Lëtzebuerg ass iwwregens eent vun deene rare Länner, dat dee Feeler net gemaach huet. Mee fir dat och ze encouragéieren, musse mer d'Reegele vum dann neie Wuesstumspakt, oder neien durabele Wuesstumspakt, esou maachen, dass Investissementer vum Staat, a ganz besonnesch déi, déi der duebeler Transitioun déngen, anescht berechent gi wéi lafend Käschen. Et läit op der Hand, dass een dat misst maachen. Ech kréie gesot, dass dat eis virun technesch Schwierigkeete géif stellen. Mee ech soe mer alt ëmmer: „Wo ein Wille ist, ist ein Weg.“

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Ech kommen dann elo zum zweeten Deel vum Impakt vun den Amendementer op de Budget Déi sinn all vill méi kuerz, ech berouegen lech.

(Hilarité)

Ech fänken un, andeem ech nach eng kéier d'Foto nennen, déi ech fir de Cover gebraucht hat vun dem Deckel vun dem Budget 2022. Dir erënnert lech natierlech, dass ech Wäi ganz gären hunn. Dofir war jo och e Wäibierg drop. Mee dee symboliséiert gréng a soutenabel Investissementer. Mir haten e roude Fueдем dra fir d'sozial Depensen, déi 47 % duerstelle vum ganze Budget. A mir haten de bloen Himmel ouni däischter Wolleken.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Wann ee just zwou Zuele wëllt verhalen: Mir hunn Depensë vun 23,5 Milliarden a mir hu Recettë vun 22,3 Milliarden - 1,2 Milliarden Defizit.

D'Investissementer, ech hat se virdru scho genannt, leie bei 3,2 Milliarden a si klammen an den nächste Joren och nach weider. Vun deenen 3,2 Milliarde si 765 Milliounen Investissementer am Beräich Nohaltegkeet.

An dann hu mer d'Amendementer gehat a véier Kategorien: zum enge fir de soziale Volet, zweetens fir eng Relance an d'Solidaritéit, drëttens, fir e spezielle Fong ze maachen, deen ech nach erklären, an eng Measure am Beräich vun der Kultur.

De soziale Volet ass déi Allocation vie chère, déi d'nächst Joer ëm 200 Euro an d'Luucht geet. Déi

ass eréischt am Oktober vun der Regierung decidéiert ginn a war dann nach net dran.

An dann eng wichteg Measure: gratis lessen an der Kantinn fir Schoulkanner. Déi war och eréischt am Oktober vun der Regierung decidéiert ginn an déi kascht 11 Milliounen. Dat ass elo hei am Amendement virgesinn.

D'Reindexéierung vum Kannergeld réckwierkend op den 1. Oktober 2021, well do d'Indextranche spréngt, och dat ass da virgesinn. Dat war schonn zum groussen Deel virgesinn. De Coût dovunner: 22,3 Milliounen.

Fir de Fonds de relance et de solidarité, wat natierlech wichteg ass fir eis Entreprises, ass natierlech och eng Extensioun virgesi fir d'nächst Joer, vu dass mer jo nach net aus der Pandemie eraus sinn.

Déi drëtt Measure, de Fonds de dépôt fir all d'Eenheete vum Gesamtstaat, ass eng Innovatioun, déi bis elo nach net vill belicht ginn ass an déi och zréckzeféieren ass op d'Demande vu verschidde Gemengen a verschidden Acteuren, déi wollten evitéieren, Negativzënsen ze bezuelen.

An do wéilt ech da menger Ekipp am Finanzministère Merci soen, well se do eng ganz innovativ Léisung fonnt hunn, fir e Fong ze maachen, an deem ee kann déi Liquiditéiten, déi een ze vill huet, stockéieren. An der Zäit, erënnere ech drun, wann ee Liquiditéiten ze vill hat, war ee ganz glécklech. Dann huet een do nach Interêten drop kritt. Haut, wann een ze vill Liquiditéiten huet, muss een Negativzëse bezuelen. Et wëllt kee se méi hunn. Ben, mir huele se dann an dee Fong an da kënnen se do provisoresch stockéiert ginn an da kënnen all déi Entitéiten déi Negativzëse spueren.

An dann hu mer nach e Remboursement, an dat ass dann am Kulturberäich, vu 50 % vun de Käschen, déi e Maître d'ouvrage an archeologesche Sitte virgestreckt huet, virgesinn.

All dës Mesuren hunn och en Impakt op de Plurianuel. Ech iwwerheefen lech net mat Zuelen. Dat ass alles gemaach ginn.

Elo kommen ech dann zu den Avisen vum Budget. Ech ginn och hei méi séier, Här President. Ech wëll do vläicht drop agoen, dass mer vun allen Institutiounen do natierlech Avisen kruten. An ech huelen dann dës Geleeënheet, fir dem Conseil d'État, der Banque centrale, de Chambre-professionellen alleguerten an dem CNFP, dem Conseil national des finances publiques, Merci ze soe fir déi Avisen iwwert déi lescht aacht Joer. Dat si ganz wichteg Contributiounen zur Transparenz vun eisem Budget an och eng Source vun Inspiratioun a vu Virschléi.

Bei dësen Avisen war eng kleng Problematik gewiescht, déi de Conseil d'État opgeworf huet bei de gratis lesse vun de Kanner an de Kantinnen. Déi hu mer geléist. Ech soen dat elo ganz rapid. Dat war mäin éischte Punkt.

Mäin zweete Punkt: Investissementer. Do hu mer e Konsens an eiser Gesellschaft. Dat huet all Institutioun begréisst an doriwwer freeën ech mech.

D'Chambre de Commerce ënnersträicht, dass nach méi Transparenz néideg wier fir d'ëffentlech Investissementer, fir ze garantéieren, dass se nohalteg sinn. Do si mer amgaangen, drun ze schaffen. De Sustainability Bond, dee mer d'lescht Joer gemaach hunn, ass do eng Pionéieraarbecht gewiescht. A mir sinn an der OECD an den Top 3 vun de Länner, déi déi Investissementer mat esou enger Schabloun kucken.

Ech kommen dann zum drëtte Punkt, wat d'Avisen ubelaangt: d'Staatsfinanzen. Och do herrscht, muss ech soen, e relativ grouesse Konsens, dass eis Staatsfinanzen an der Rei sinn.

De Conseil national des finances publiques, dee warscheinlech ëmmer dee strengsten ass, seet, dass d'Trajectoire mat de Reegele vun équilibréierte Staatsfinanzen iwwereneestëmmt.

D'Chambre de Commerce seet, dass se zwar fir verschidden Depensen net vill Verständnis huet oder dass se ze héich sinn. Ech war schliisslech eng kéier och do present an där Institutioun an do wollt ech op ee Punkt awer äntweren. Si ënnersträicht, dass mer beim Staat ze vill Leit d'nächst Joer wëlen astellen: 2.300. Ech mengen, mir assuméieren dat.

Mir assuméieren dat, well:

Éischstens: Mir wëllen dem Bierger e gudde Service sécheren - Punkt 1.

Zweetens: Eis Populatioun wíisst. Och an der Kris hu mer nei Aarbechtsplaze geschaaft. An der Moyenne schafe mer alljoers 15.000 nei Aarbechtsplazen an eis Populatioun wíisst ëm 2 %. Jo, da mussen de Staat an d'Gemenge jo nozéien zu engem gewëssene Punkt. Mir dierfen natierlech net iwwerdreien an d'Digitalisatioun hëlleft eis warscheinlech, dat ofzefiedereen zu engem gewëssenen Deel.

An dann hu mer do dräi Prioritéiten, déi ganz kloer affichéiert sinn:

D'Police. Ech brauch lech jo näischt ze molen, fir wat dass dat wichteg ass mat deem, wat geschitt ass.

Zweetens d'Schoulen. D'Populatioun wíisst - méi Schüler, méi Proffen, méi Gebaier, méi Leit.

A mir mussen eiser Steierverwaltung ganz staark ënnert d'Äerm gräifen, well och do, mir hunn alljoers Dausenden an Dausenden Entreprisë méi, lauter Contribuabelen méi. Och do muss, zesumme mat der Digitalisatioun, déi Verwaltung ënnerstëtzt ginn.

Staatschold: Dir wësst, dass eise Krittär 30 % ass. An ech wäert lech och hei en neit Bild weisen, dat ass d'Grafik Nummer 6. Dozou seet dann de Conseil national des finances publiques: „Wa mer keng Pandemie gehat hätten, wär d'Staatschold haut op 17,5 % vum PIB amplaz vu 27.“ Dat gesitt Der dann op der Grafik 6. Op der Grafik 6 gesitt Der och: Wann 2013, wéi déi nei Regierung komm ass, déi éischt Regierung vum Xavier Bettel ..., da wär déi gestréchelt Linn do no dräi Joer op 30 % gewiescht. Dat wär 2016/2017 gewiescht.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - A wou si mer haut? Majo, mir sinn haut ronderëm 27 %, bleiwen op deem Niveau an deenen nächste Joren, soudass mer eist Versprechen, eist Commitment anhalen.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Et ass awer gutt, mat Grafiken ze schaffen, ne?

(Exclamations et hilarité)

Ech hunn nach eng lescht, dat ass awer déi lescht, déi ech lech undoen. Wann Der op d'Grafik 7 kuckt ...

(Interruption et hilarité)

Besser geet et net, jo.

D'Grafik 7 ...

(Interruption et hilarité)

Ech kommen, Här President, op d'Grafik 7. Do gesitt Der eise Scholdebiereg, deen awer nach am internationale Verglach, därfe mer jo net vergiessen, ganz gutt ass. Zwëschent 2008 an 2013 mat der éischter Kris ass eis Dette ëm 14 % eropgaangen. An der Period 2014-2019 huet sech eis Schold stabiliséiert an natierlech ass eis Schold an deene leschten zwee Joer ëm 4,7 % eropgaangen. Ech kann lech soen: Vu d'Ampleur vun der Pandemie an der Urgence, déi déi mat sech bruecht huet, an d'Imprevibilitéit, ass dat scho remarkabel, dass mer dat mat ronn 5 % gepackt hunn. A mir sinn do och am internationale Verglach - am europäeschen op jidde Fall - déi, bei deenen d'Schold am mannsten eropgaangen ass!

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Konklusioun, Dir Dammen an Dir Hären: Ech hunn am Ganzen, wann een och déi zwee technesch Budgeten zielt, zéng Budgeten hei presentéiert. Ech krut oft gesot, dass d'Zuelen ze vill optimisteschen sinn, d'Perspektiven net realistesch an dass mer d'Schold net am Grëff hätten. Ech mengen, ech hunn haut mat de Grafike gewisen, dass dat net wouer war, déi Kriticken net berechtegt waren. An de Conseil national des finances publiques an aner Acteure si jo enger Meenung, dass eis Staatsfinanze grosso modo an der Rei sinn.

Dat freet mech ganz besonnesch an deem Moment, wou ech jo de Schlëssel vum Finanzministère menger Nofollgerin, dem Yuriko Backes, iwwerreechen. Ech kann dat mat engem rouege Gewësse maachen.

D'Pandemie ass och nach net ganz eriwwer. Si wäert eis och nach eng Zäit beschäftegen. A mir mussen eis dorops virbereeden an dat wäerte mer och maachen.

Dem Yuriko Backes wënschen ech alles Guddes. Ech hu voll Confiance, dass si dat ganz gutt steme wäert. Ech kenne si scho bal 25 Joer an et ass eng Freed, mat hir ze schaffen. Dat soen ech lech och hei an der Chamber. Dat ass wierklech eng remarkabel Persoun a si geet aus mat de beschte Staatsfinanzen aus Europa.

Ech géif gären zum Schluss dem Premierminister an de Regierungskollegen, déi och bal all do sinn, wat mer immens vill Freed mécht, Merci soe fir d'Kooperatioun an d'Vertrauen iwwert all déi Joer, aacht Joer.

Ech wëll vläicht haut meng perséinlech Hitparad - déi ech net mat hinnen opgestallt hunn, mee bei där ech hoffen, dass se grosso modo d'accord sinn - vun deene fënnef wichtigste Saache maachen oder deene Saachen, déi mir am meeschten um Häerz leien. Dat huet natierlech de Biais vun engem Finanzminister. Mee wann et de Finanzen gutt geet, da geet et dem Land gutt an da geet et och alle Ministere gutt.

(Hilarité)

Déi éischt ass d'Finanzstabilitéit an den Triple-A. Déi zweet ass déi héich Investissementspolitik. Déi drëtt Saach, déi mer um Häerz läit - dat hunn ech och haut vill ënnerstrach -, dat ass de sozial gerechte Steierkredit. Déi véiert ass de verbesserte Ruff vun eisem Land a vun eiser Finanzplaz dank alle Changementer, déi mer gemaach hunn. An déi fënnef, dat iwwerrascht lech vläicht, ass de gratis ëffentlechen Transport.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Ech géif gären lech, Här President Fernand Etgen, Merci soen an Ärem Virgänger - wou ass en? Ech soen em awer Merci, en huet dat ëmmer gutt gemaach -, dem Mars Di Bartolomeo, Merci soen. Ech géif gären de Koalitionspartneren, den dräi Koalitionsparteien, e grouesse Merci soe fir déi éierlech an awer och exigent an heiansdo ermiddend Zesummenaarbecht.

(Hilarité)

Ech wëll deene 60 Deputéierte Merci soe fir déi Kooperatioun iwwert déi aacht lescht Joer. Dir 60 hutt d'Souveränitéit an d'Zukunft vum Land an Ärer Hand. Lëtzebuerg ass eng sozial gerecht Gesellschaft an eng Pärel um Planéit. Passt gutt op eist Land op!

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

(Applaudissements)

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Ech ginn Akt vun der Deklaratioun vum Här Finanzminister Pierre Gramegna a soen am Numm vun eis alleguer Merci fir d'Mercien a wënschen him all Guddes fir d'Zukunft!

4. 7878 - Projet de loi concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 2022 [...]

7879 - Projet de loi relative à la programmation financière pluriannuelle pour la période 2021-2025 (suite)

D'Chamber fänkt elo u mat den Debatten iwwert de Staatsbudget fir d'Joer 2022 an iwwert d'Programmation financière pluriannuelle. D'Riedezäit ass nom Modell 6 festgeluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Gilles Roth, den Här Gilles Baum, den Här Georges Engel, d'Madamm Josée Lorsché, den Här Fernand Kartheiser, d'Madamm Nathalie Oberweis, den Här Sven Clement, den Här André Bauler, den Här François Benoy an den Här Max Hahn. An d'Wuert huet elo deen éischten ageschriwwene Riedner, den honorabelen Här Gilles Roth. Här Roth, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

■ **M. Gilles Roth (CSV).** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, e Wäibierg, eng rout Linn an e bloen Himmel. Esou huet de Finanzminister Pierre Gramegna den 13. Oktober de Budget vun dem Joer 2022 hei an der Chamber virgestallt. An ech schwätzen an den nächste 50 Minuten zu dem Budget. Ech kommen awer net derlaanscht, op eenzel Punkte vun dem Finanzminister sengem selwer gemaachten historiesche Réckbléck anzegoen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech muss soen, déi idyllesch Foto op dem Deckel vun dem Budget ass flott. Eis Musel ass schéin.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).** - Den Himmel, wann e blo ass iwwer Lëtzebuerg, ass och flott, och wann en op dem Budgetsdeckel awer e bësse bleech gereden ass. Mee ech muss awer och grad esou daitlech soen: Wann ech den Deckel vun dem Budget ëmdréinen a wann ech hannert dee blo-rout-gréng Marketing kucken, wéi mer en och elo nach während enger Stonn presentéiert kruten, da gesinn ech awer, dass hannert den Zuele méi Schäin ass wéi Substanz oder, aneschtens ausgedréckt, méi Usproch wéi Wierklechkeet.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).** - Méi Schäi wéi Substanz ass och d'Ried vum Finanzminister gewiescht den 13. Oktober - gradewéi déi vun haut -, an där e kloer gesot huet: „Eise Wee aus der Kris“. Leider entsprécht och do den Usproch net der reeller Wierklechkeet vun de Leit. An heiansdo - muss ech ganz éierlech soen - hu mer den Androck, wéi wann dës Diskrepanz zum wierkleche Liewe vun de Leit, a virop vun der Mëttelschicht, vun dëser Regierung a Majoritéit net méi richtig géif gesi ginn.

Dat dréckt sech eigentlech am beschten doran aus, wat d'Gewerkschaften - ech soen „all d'Gewerkschaften“ - gesot hunn als Resultat vun der Tripartite virun zwee Deeg. Dat war net d'CSV, mee dat ass dat gesamt Bollwerk vun de Gewerkschaften. A wéi hu se dat betitelt?: „Tripartite - eine Nullnummer!“ „Eine Nullnummer“, Dir Dammen an Dir Hären! Grad an enger Zäit vun enger Pandemie! Grad an enger Zäit, wou d'Energiepräisser nëmmen esou an d'Luucht ginn! Grad an enger Zäit, wou d'Logementspräisser reegelrecht explodéieren! An do ass